

Liedeologie

Hooglied 7: 7-13

HIJ

Wat ben je mooi, wat ben je bekoorlijk, liefde en verrukking, dat ben jij. Als een palm is je gestalte, je borsten zijn als druiventrossen. Ik dacht: Laat ik die palm beklimmen, ik wil zijn bladeren grijpen. Laten jouw borsten als trossen van de wijnstok zijn, je adem als de geur van appels, je tong als zoete wijn ...

ZIJ

... wijn die zo naar mijn liefste stroomt en hem in zijn slaap op de lippen vloeit. Ik ben van mijn lief, en hij verlangt naar mij. Kom, mijn lief, laten we het veld in gaan, en tussen de hennabloemen slapen. Laten we de wijngaard in gaan, morgenvroeg, en kijken of de wijnstok al is uitgebot, zijn bloesems al ontloken zijn, de granaatappel al bloeit. Daar zal ik jou beminnen.

Romeinen 1:19-25

Want wat een mens over God kan weten is hun bekend omdat God het aan hen kenbaar heeft gemaakt. Zijn onzichtbare eigenschappen zijn vanaf de schepping van de wereld zichtbaar in zijn werken: zijn eeuwige kracht en goddelijkheid zijn voor het verstand waarneembaar. Er is dus niets waardoor zij te verontschuldigen zijn. Want hoewel ze God kennen, hebben ze Hem niet de eer en de dank gebracht die Hem toekomen. Hun overpeinzingen zijn volkomen zinloos en hun onverstandig hart is verduisterd. Terwijl ze beweren wijs te zijn, zijn ze dwaas geworden en hebben ze de majesteit van de onvergankelijke God ingewisseld voor beelden van vergankelijke mensen, vogels, lopende en kruipende dieren. Daarom heeft God hen uitgeleverd aan hun zedeloze begeerten, waardoor ze hun lichaam onteren. Ze hebben de waarheid over God ingewisseld voor de leugen; ze vereren en aanbidden het geschapene in plaats van de schepper, die moet worden geprezen tot in eeuwigheid. Amen.

Inleiding: Een eerlijk begin

Laten we maar meteen met de deur in huis vallen. Ik vind het spannend om hier vandaag te staan. Misschien vind jij het ook wel spannend om in de zaal te zitten of thuis mee te kijken. Seksualiteit is een van de meest kwetsbare onderwerpen die we kunnen bespreken. Het raakt aan onze diepste verlangens, onze littekens en onze identiteit. Toch moeten we het bespreken. Dat was een van de uitkomsten van thema-avonden over dit thema die we eind vorig jaar hebben gehouden.

Voor ik verder ga: ik ben me ervan bewust dat ik alles ga zeggen als een getrouwde, blanke hetero man van boven de 50. Ik ben opgegroeid in een andere tijd. Een tijd waarin de kerk vaak zweeg over seks, of alleen maar waarschuwde. Dus ik spreek vandaag niet als iemand die alle wijsheid in pacht heeft, of voor wie dit thema altijd makkelijk was. Ik ben me ervan bewust dat mijn perspectief beperkt is. Ik weet dat de wereld van daten, apps, gender en seksualiteit voor veel twintigers en dertigers van nu een mijnenveld is. Ik heb niet de illusie dat ik precies weet hoe dat voor jou voelt. Ik sta ook niet boven je, maar naast je. Maar ik geloof wel dat we een God hebben die ons niet in het duister wil laten tasten. Daarom wil ik vandaag samen met jullie naar de bron, naar Gods droom.

Je mag van mening verschillen. Stuur als je het nodig vindt een mailtje.

Seksualiteit als thema hier bespreken vanuit de bijbel, is spreken vanuit het kader van seks tussen een man en een vrouw. Dat is de taal die de bijbel spreekt. En dat is gevoelig: misschien zit je hier wel als iemand die valt op iemand van hetzelfde geslacht. En als ik het dan steeds over man en vrouw heb, voel je ongemak. Ook hier in Mozaiek verschillen we van mening over wat de bijbel daar wel of niet over zegt. We voeren daarover regelmatig gesprekken, nooit genoeg wellicht, en die verbinding is waardevol, ook als we van mening verschillen. Er is uiteindelijk maar één kerk, en ik koester eenheid. Eenheid waar we niet van mening verschillen over dat we verlangen naar een diepere relatie met God in alle aspecten van het leven.

Vandaag wil ik iedereen, inclusief mezelf, een spiegel voorhouden over seksualiteit. En zo reflecteren op hoe we ermee omgaan in ons leven.

Ik wil je vragen om niet tussen de regels door te zoeken naar of ik wel of niet aan jouw kant sta. Je bent welkom, welke geaardheid je ook hebt en ik wil samen met de andere voorgangers je voorgaan in het volgen van Jezus. Ook als het gaat om seksualiteit.

Dit thema ligt ook gevoelig wellicht als je single bent. Single zijn, zeker als je dat ongewild bent, kan dan juist vandaag wel als een beperking voelen. En ik zie ook in mijn eigen omgeving soms de eenzaamheid en worsteling van singles.

Single zijn is niet minder of meer, beter of slechter dan samen zijn. In allebei zit volgens de bijbel een onschatbare waarde. Waar we vandaag wat meer inzoomen op de waarde van *samen* zijn in seksualiteit, zegt Paulus bijvoorbeeld ook hele mooie dingen over *single* zijn. Hij noemt het 'een voorschot op de hemel'. Ik weet, het voelt voor velen niet zo, en het single zijn leidt misschien wel tot seksuele frustratie en verleiding die een getrouwd iemand niet snapt. Maar dan nog steeds denk ik dat de boodschap vandaag iets bemoedigends aan je mee wil geven.

We leven in een vreemde tijd. Aan de ene kant heb je de wereld van Hollywood en Instagram. Daar is seks overal. Het wordt gepresenteerd als een consumptieartikel. Iets wat je 'doet', zoals je naar de sportschool gaat of in een goed restaurant eet. Het is platgeslagen. Aan de andere kant hebben we vaak de stilte van de kerk gekend. Een stilte die soms alleen werd doorbroken door een 'nee'. Vandaag zoeken we de derde weg. De weg van Jezus. We gaan het hebben over *Liefdeologie*, waar liefde en theologie elkaar ontmoeten.

1. Seks is "Tov" – Een mooi geschenk

Als we een goede theologie van de liefde willen bouwen, moeten we terug naar het begin. Naar het paradijs.

In Genesis 1 en 2 zien we God aan het werk. Hij maakt de bergen, de zeeën, de dieren. En telkens zegt Hij: "Het is goed." In het Hebreeuws staat daar het woord *tov*. Dat betekent niet alleen 'voldoende'. Het betekent prachtig, schitterend, precies zoals het bedoeld is. En nadat God de mens maakt, man en vrouw, en de intimiteit tussen hen instelt, zegt Hij – de hele schepping overziend, inclusief de seksualiteit: "Het is *zeer* goed."

Dat is kort nadat hij de eerste opdracht aan de mens geeft: *Wees vruchtbaar en word talrijk*. Een opdracht tot seks. God is de uitvinder van seks. Hij heeft de zenuwuiteinden bedacht. Hij heeft de hormonen ontworpen. Hij heeft de aantrekkingskracht geschapen. God bloest niet als wij het over seks hebben. Hij geniet ervan als Zijn schepping bloeit.

Kijk maar naar het boek Hooglied. Het is een van de meest bijzondere boeken in de Bijbel. Het is pure poëzie over passie. *Ik ben van mijn lief, en hij verlangt naar mij... Daar zal ik jou beminnen*.

Dit boek gaat niet over de voortplantingskant van seks. Het gaat over het genot van de liefde. Het herinnert ons eraan dat seksualiteit een geschenk is om te vieren. Het is bedoeld om ons leven kleur te geven. Het is een vorm van aanbidding om te genieten van wat God als 'zeer goed' heeft bestempeld.

Maar dat wil niet zeggen dat seks een vrucht is die je te pas en te onpas uit de boom kunt plukken als je er zin in hebt. Voorzichtig zijn dus; zeker met seks, en ik zal straks vertellen waarom. Maar wat de kerk niet moet doen is het daarmee als 'vies' bestempelen. Het is mooi en we moeten er voorzichtig mee zijn, juist omdat het een goddelijke vonk in zich heeft.

2. De diepte van verbinding

De Bijbel is geen handboek voor seksuele opvoeding. Sterker nog. Een heel aantal hoofdfiguren hebben een uiterst dubieus huwelijks- en seksleven. Neem Abraham, Simson, David, Salomo... 1000 vrouwen...

En toch zitten er wel principes in de bijbel rond seks. Ik wil eerst met je op zoek naar of God een bedoeling had met seksualiteit, los van de voortplanting.

Bij seksualiteit hoort het woord *echad*. Dat is het Hebreeuwse woord voor 'één'.

Daarom maakt een man zich los van zijn vader en moeder en hecht hij zich aan zijn vrouw, en zij zullen één lichaam zijn.

Genesis 2:24

Dat één vlees zijn is mooie bijbelse taal voor seksualiteit.

Je komt dat woord voor 'één' (*echad*) ook tegen in de Joodse Shema, de geloofsbelijdenis zeg maar.

Luister, Israël: de HEER, onze God, de HEER is de enige! Heb de HEER, uw God, lief met heel uw hart en met heel uw ziel en met heel uw kracht.

Deuteronomium 6:4-5

Hier wordt *echad* met enige vertaald, in sommige vertalingen ook gewoon met één. En dat is een hele mooie denklijn: seksualiteit is iets unieks. Enig! Het heeft iets in zich van toewijding aan die ander.

Zou God seksualiteit hebben gegeven om ons een plaatje van de diepe verbondenheid die hij voelt met ons te laten begrijpen? Is het dan veel meer dan vervulling van mijn eigen verlangens. Wijst het niet als een grote pijl naar dat alleen één zijn met God – Zijn aanwezigheid in je leven – je diepste verlangens kan vervullen?

In de medische wetenschap vinden we hier ook aanwijzingen voor.

Seks is niet zomaar een fysieke handeling. Het is wat sommigen noemen: "superlijm". Elke keer als we ons op die manier met iemand verbinden, gebeurt er iets in onze ziel. Er ontstaat een band. In onze hersenen komt oxytocine vrij, het 'knuffelhormoon'. Het creëert vertrouwen en verbondenheid.

Denk aan een stuk ducttape. De eerste keer dat je het ergens op plakt, zit het muurvast. Als je het lostrekt en ergens anders op plakt, plakt het nog steeds, maar iets minder. Doe dat tien keer, en de lijmkracht is weg. Er zitten overal haartjes en stofjes aan de tape. Zo werkt het ook met ons hart. God wil onze seksualiteit niet beperken omdat Hij een spelbreker is. Hij wil de "lijmkracht" van je hart beschermen.

Seksualiteit is bedoeld om de diepste eenheid tussen twee mensen te bezegelen. Het is de taal van het verbond. "Ik ben van jou, en jij bent van mij. Helemaal. Voor altijd." Als we seks loskoppelen van die veiligheid en die toewijding, raken we gefragmenteerd. We geven stukjes van onszelf weg die we niet meer terugkrijgen. Gods kaders zijn er niet om de pret te bederven, maar om de kostbaarheid van je ziel te bewaken. Het is de handleiding van de Maker die zegt: "Ik wil dat je heel blijft."

3. Omgedraaide verhouding

We gaan een stapje dieper nu. Want hoe 'tov'seks' ook is. Het heeft ook een andere kant. We zien niet alleen het mooie van Genesis 1 en 2 in seksualiteit, maar ook de ellende van Genesis 3: het verhaal van de zondeval. Er ontstond schaamte rond seksualiteit. De zonde heeft ook onze seksualiteit in z'n greep.

In de woorden van Paulus: Zonde is ten diepste dat we onze eigen verlangens boven dienstbaarheid aan en de eer van God hebben gezet. In Romeinen 1 schrijft hij het heel scherp. Hij zegt dat de mensheid de waarheid van God heeft ingewisseld voor de leugen. Dat we de schepping zijn gaan aanbidden in plaats van de Schepper.

Dit is cruciaal voor hoe wij vandaag naar seks kijken. Alles wat mooi is in de wereld — een zonsondergang op de Veluwe, chocola, of de intimiteit tussen man en vrouw — is bedoeld om te wijzen naar God. Maakt hem zichtbaar. Daarbij zou het dus moeten gaan om de Maker.

Onze cultuur heeft die verhouding omgedraaid. Langzaam maar zeker. Eerst was er de ontkerkelijking: het ontkennen van een Schepper. En daarmee komt het geschapene ook in een verkeerde verhouding te staan. Losgetrokken van de hemelse bestemming, wordt de pijl die wijst naar Gods liefde een wapen waarmee we onszelf beschadigen. We verwachten van seks wat we alleen van God kunnen krijgen. We verwachten dat seks ons onze identiteit geeft. Dat seks ons diepste gevoel van eenzaamheid oplost. Dat seks ons 'verlost'.

Maar seks is een verschrikkelijke god. Het is een geweldige dienaar, maar een dictator als het op de troon van je leven zit. Als seks je god wordt, is het nooit genoeg. Misschien herken jij deze lijn ook wel: je wilt steeds meer, steeds extremer... En uiteindelijk blijf je met een leeg gevoel achter. Waarom? Omdat de verhoudingen verdraaid zijn.

Wij eren de Schepper door te genieten van het geschapene, maar we zetten het geschapene nooit boven de Schepper. Seks wordt pas echt mooi als het niet meer je 'alles' hoeft te zijn. Als je weet dat je diepste vervulling bij Jezus ligt, dan kan seks

weer zijn wat het is: een prachtig, tijdelijk geschenk dat fluistert over de liefde van God.

En mag dit naast een reflectiemoment ook een aanmoediging zijn. We horen steeds vaker van stellen die geen seks meer hebben. Als je daar samen vrede mee hebt... ik ga je tot niets dwingen. Maar in de goede verhouding is seks zo mooi dat het soms de scherpe randjes van je meningsverschillen of argumenten af kan halen. Werkt het aan de eenheid, en is het *tov*. Eenheid mag gevierd worden, dat is het plan van de Schepper! Maar als het doel alleen je eigen bevrediging is, dan kun je je de vraag stellen of het geschapene niet boven de Schepper staat.

4. Wijsheid boven Wetticisme

Ik heb dit thema nu een paar keer met onze jongeren besproken bij Roots, een programma dat we binnen WAY aanbieden. De vraag die dan stevast komt: "Waar ligt de lijn? Hoe ver mag ik gaan?" Het is een begrijpelijke vraag. We zijn opgegroeid met regels, en we zoeken naar een moreel kompas in een wereld die zegt: als het goed voelt.

Maar ik wil proberen een diepere vraag te stellen: niet 'wat mag niet?', maar 'wat is wijs?' Wetticisme is een verrekijker die als een grenspolitie checkt of iets wel of niet binnen de lijnen valt; wijsheid is een bril die de schoonheid van het doel ziet. De focus ligt op het beschermen van het 'tovve' van het geschenk. Wijsheid stelt ons de vraag over of we de juiste loyaliteit hebben.

Seksualiteit is, zoals we zagen met het Hebreeuwse woord *echad* (één), de taal van totale toewijding. Het huwelijk is het menselijke verbond dat bedoeld is als een aards plaatje van Gods verbond met ons, en dat van Christus met Zijn Kerk (Efeziërs 5). Het is een openbare belofte van trouwe liefde (ge-sed; agape): *Ik ben van jou, en ik beloof dat ik morgen nog steeds van jou ben.*

Wanneer seksuele intimiteit wordt losgekoppeld van deze publieke, permanente toewijding (het huwelijk), ontdoe je het van zijn diepste betekenis. Het is alsof je een eed aflegt met gebalde vuisten in plaats van met twee vingers. De "superlijm" van verbondenheid wordt wel gevormd in je hersenen, maar de veilige container (het verbond) om die lijm te beschermen, ontbreekt. Daardoor wordt ons hart – keer op keer – afgescheurd wanneer de relatie stopt, terwijl de verbinding in onze ziel blijft kleven.

Vandaar de aloude 'gewoonte' dat seks het best tot z'n recht komt *binnen* het huwelijk. Het is een beloning op de verbondsliefde, niet een beginpunt. Het is wijsheid, geen wetticisme.

Ik weet dat dat voor veel stellen te veel gevraagd is. Dat je de bijbel ruimer interpreteert, of gewoon simpelweg niet kon wachten. Ik zie ook dat het organiseren

van een bruiloft in 2026 veel meer vraagt, dat het lastig is woonruimte te vinden samen, dat het duur is om mooi te trouwen omdat je het perfect wilt doen. Juist omdat je het maar één keer doet.

Maar ik hoor ook van steeds meer stellen die bij me op de bank zitten als we een huwelijksdienst voorbereiden dat ze hier juist heel bewust voor kiezen. Met een simpele bruiloft desnoods. En dat is prachtig.

Ik sta hier niet om je een schuldgevoel aan te praten. Maar wel om het bespreekbaar te maken. Dat wordt leuk vanavond bij 21+.

5. Genade

Want, ik kan hier niet over seksualiteit spreken zonder te kijken naar de werkelijkheid van ons leven. Als ik zeg dat seks 'superlijm' is, voel je misschien de pijn van de keren dat de tape is losgetrokken. Misschien voel je de schaamte van een verslaving aan porno. Misschien draag je de littekens van een gebroken huwelijk of van grenzen waar je overheen bent gegaan — of waar anderen bij jou overheen zijn gegaan. Misschien zit je hier wel en is het in je relatie op het gebied van seksualiteit oorverdovend stil en draag je dat als pijn met je mee.

Hier komt het hart van het Evangelie. Hier komt het hart van onze gemeente. Wij heten Mozaiek juist omdat we samen mét onze gebrokenheid een kunstwerk vormen. Dat wil God óók doen. Zo'n beetje alles wat je niet kunt bedenken aan verslaving, gebrokenheid rond seksualiteit, worstelen met jezelf – het zit hier. Ook op de eerste rijen. Dit gaat over ons allemaal.

Als ik Jezus' opdracht om mijn oog maar te verwijderen als ik ook maar met enige aantrekkingskracht kijk naar waar ik niet naar hoor te kijken, dan zou ik stekeblind zijn.

En dus: ik hoop dat je ook genade hoort in mijn woorden vanmorgen.

Als het in jouw leven anders loopt dan dit ideaalplaatje: je bent hier op de juiste plek.

We kijken hier niemand raar aan op het worstelen en struggelen met seks. Doen we dat niet allemaal? Met seks, met geld, met trots, met onze eetgewoontes. Jezus zat aan tafel met mensen die hun seksualiteit op de kop hadden gezet. Met mensen wiens geld hen liever was dan Hem. Hij veroordeelde hen niet, maar Hij hield te veel van hen om hen achter te laten in de chaos. Hij zei: "Ik veroordeel je niet, ga heen en zondig niet meer."

En ook dat is vanmorgen mijn oproep. Op welke plek staat seks in je leven? En op welke plek staat God? Moet je de verhouding herzien?

Genade betekent niet dat God zegt: "Het maakt allemaal niet uit." Genade betekent dat God zegt: "Ik weet wat het kost, ik heb de prijs betaald, en Ik wil naast je staan in jouw struggle met seksualiteit. Wat die ook is." Ik heb alles gedaan om de reis met jou aan te gaan.

God geeft ons richtlijnen zodat wij meer gaan verlangen naar Jezus. En door Jezus zien we dat Gods verlangen is om één met ons te zijn.

Slot: De weg naar huis

We leven in de tussentijd. De tijd tussen bevrijding en verlossing: we wachten op de "verlossing van ons lichaam". Onze seksualiteit nu in z'n schoonheid is een vooruitblik naar iets groters. En onze gebrokenheid met seksualiteit is een verlangen naar de vervulling ervan.

Er komt een dag dat er geen eenzaamheid meer zal zijn. Er komt een dag dat we een intimiteit zullen kennen met onze Maker die elke menselijke ervaring in de schaduw zet. Tot die dag zijn we onderweg. Met vallen en opstaan.

Laten we die weg wandelen met nederigheid. Laten we stoppen met elkaar te veroordelen en doorgaan elkaar aan te moedigen om Jezus te volgen. En Hem boven alles te zetten.

Samenvatting:

- Vier de schoonheid van het geschenk.
- Bescherm de superlijm van je hart.
- Aanbid de Schepper, niet het geschapene
- En leef elke dag uit de genade die alles nieuw maakt.